

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Förbättrad kontroll av ersättningsanspråk i brottmål där åtal inte har väckts (Ju2020/03627)

Sammanfattning

Tingsrätten har inte någon erinran mot förslaget i sig. Tingsrätten förordar dock en annan och mer långtgående reglering för att bättre uppnå en mer kvalitetssäkrad kostnadskontroll i nu aktuellt avseende än vad som blir fallet med promemorians förslag. För detta ändamål föreslås att det införs en särskild brottmålstaxa för de s.k. förordnandemålen.

För det fall förslaget genomförs anser tingsrätten att beloppsgränsen bör sättas avsevärt lägre än 100 000 kr. Tingsrätten anser vidare att det finns behov av en bredare översyn av den befintliga brottmålstaxan.

En ny brottmålstaxa för de s.k. förordnandemålen

Tingsrätten har inte något att invända mot förslaget i sig men anser att förslaget i promemorian inte är tillräckligt ingripande och att syftet med regleringen därmed inte uppnås. I stället förordas en ordning som utgår från en schabloniserad ersättningsmodell med brottmålstaxan som förebild.

I de mål där åtal inte väcks och där det förordnats en försvarare eller ett målsägandebiträde (förordnandemål) har tingsrätten ofta ett mycket bristfälligt underlag för sin bedömning av framförda kostnadsanspråk. Domstolen har inte tillgång till den nedlagda förundersökningen. Även i övrigt bereder det med enbart en kostnadsräkning som underlag och utan att en förhandling genomförts, svårigheter att bedöma den arbetsinsats som utförts. Ett alternativ till den nuvarande ordningen skulle kunna vara att i likhet med mål där det hållits förhandling tillämpa en taxa för förordnandemålen. I stället för förhandlingstid skulle den nya taxan kunna utgå från den tid under vilken biträdet medverkat vid förhör under förundersökningen. Med en sådan ordning skulle beslutet om en nedlagd förundersökning *redan från början kunna åtföljas av en uppgift från undersökningsledaren* om förhörstiden.

Beloppsgränsen bör sättas betydligt lägre

Om förslaget genomförs anser tingsrätten att det bör övervägas att sätta den föreslagna beloppsgränsen om 100 000 kr betydligt lägre, utan att för den skull hamna allt för lågt. En effektiv gräns skulle kunna vara runt 25 000-30 000 kr, eftersom de flesta ersättningsanspråk enligt tingsrättens uppfattning ligger under denna nivå. Undersökningsledaren och domstolens personal skulle därmed besparas visst arbete och i stället kunna koncentrera sig på de mål där anspråken på ersättning är högre.

Brottmålstaxan bör ses över

När den nu aktuella brottmålstaxan infördes förordnades offentlig försvarare regelmässigt i samband med att domstolen, sedan åklagaren väckt åtal, utfärdade stämning mot den tilltalade. Så är inte fallet i dag. Redan av det skälet anser tingsrätten, i likhet med vad som tidigare i andra sammanhang framförts från flera håll, att brottmålstaxan borde ses över.

Detta remissvar har handlagts och beslutats av undertecknad lagman.

Johan Kvart